

Borgo

Tuin- en landschapsarchitectuur

Rietvenseweg 10 / 5427 LR Boekel

M 06 559 557 15 / E borgo.veen@gmail.com

KvK 172 409 14 / BTW NL 130 937 502 B01

B NL 35 INGB 000 518 42 34

Toelichting Landschappelijke Inpassing Otterswijk 5b te Dedemsvaart

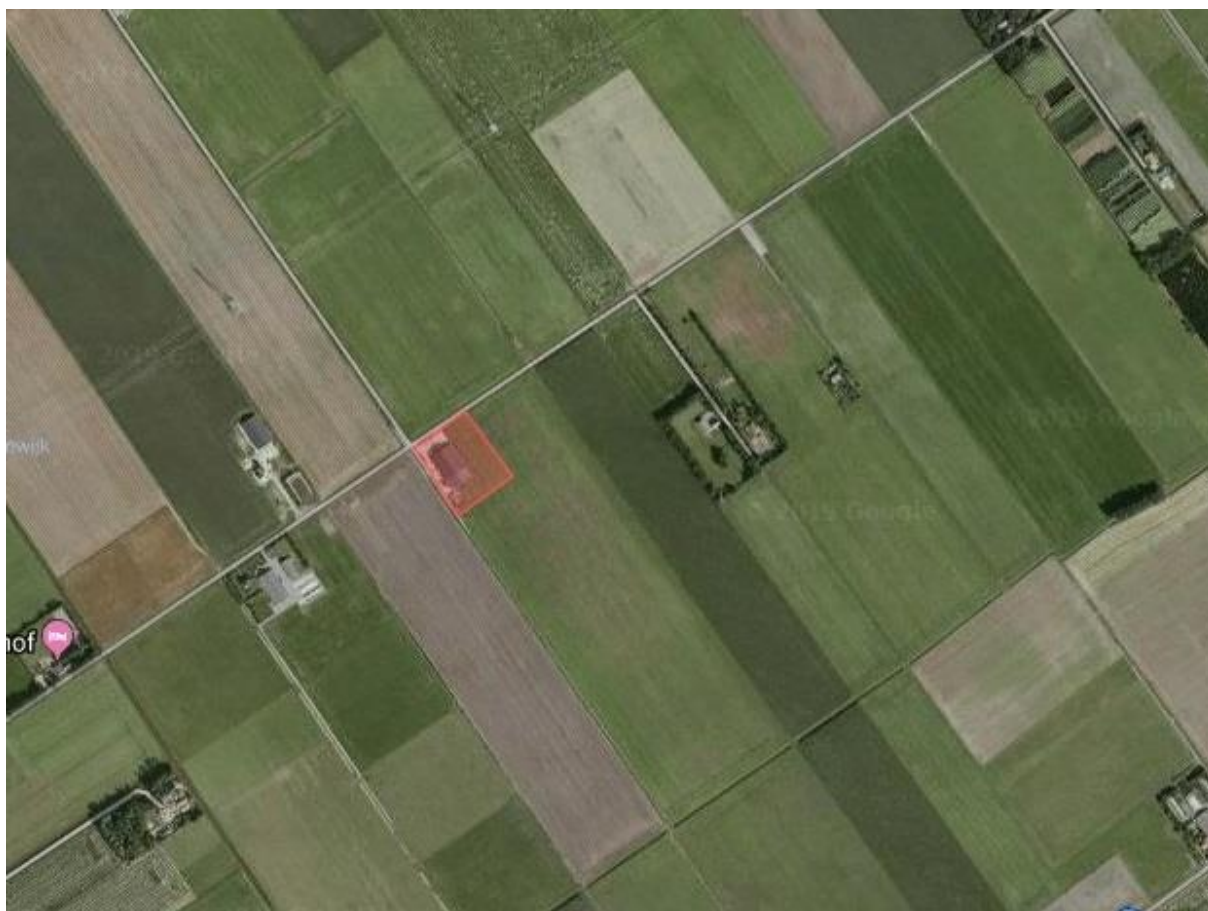
Locatie: Otterswijk 5b
7701 PC Dedemsvaart

Gemeente: Gemeente Hardenberg

Opgesteld door: Borgo Tuin- en Landschapsarchitectuur
Janka Borgo

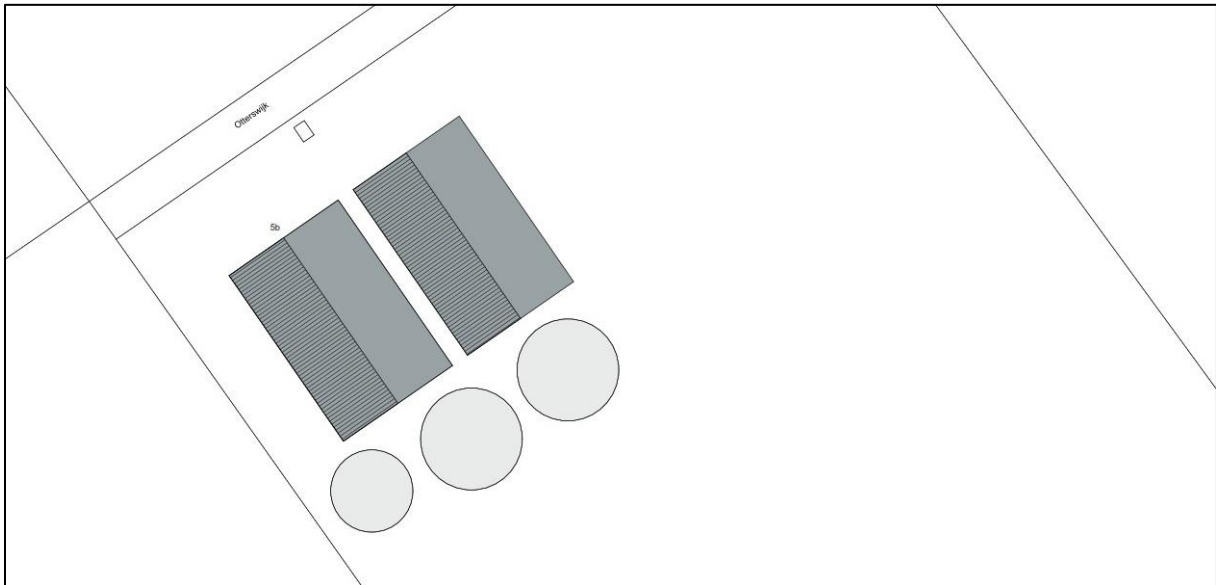
Datum: februari 2019
aangepast april 2019, mei 2019

Tekeningnummer: 1657.3

1 Aanleiding

Op de locatie Otterswijk 5b te Dedemsvaart is een akkerbouwbedrijf gevestigd. Het voornemen is om het akkerbouwbedrijf door te ontwikkelen tot een toekomstbestendig duurzaam bedrijf, waarvoor een te realiseren bewaarschuur nodig is. De bewaarschuur dient ter opslag van aardappelen, tarwe en uien. Ter ondersteuning van de aanvraag voor de bouw van de bewaarschuur is een goede landschappelijke inpassing nodig. Dit Landschappelijk Inpassingsplan laat zien hoe het voornemen in het landschap ingepast gaat worden.

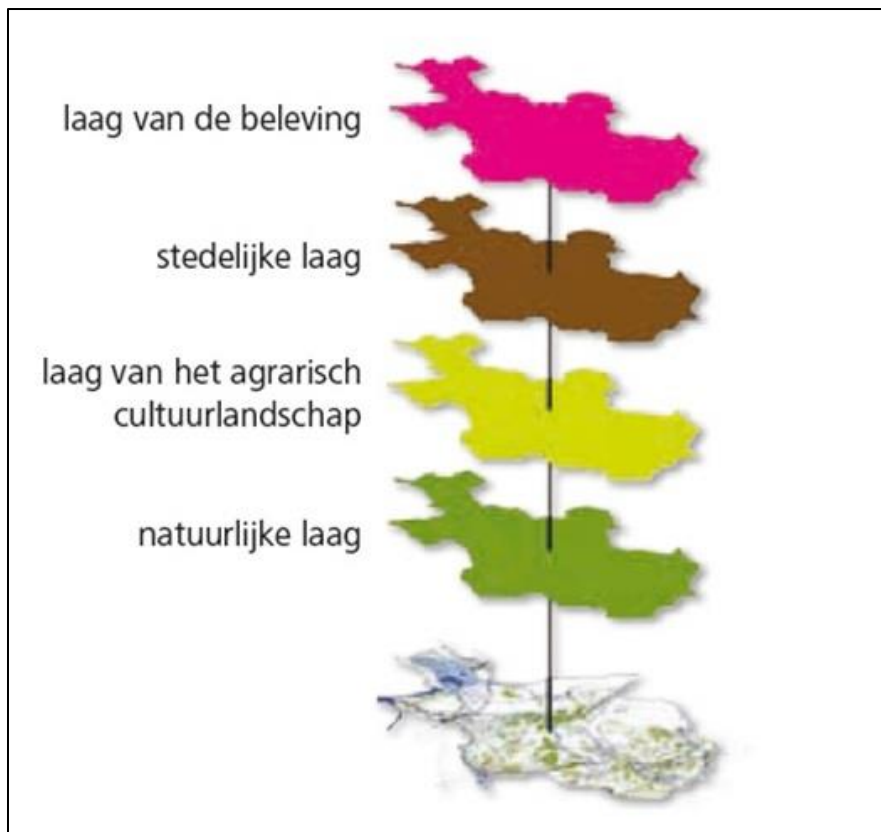
Afbeelding: bestaande situatie, bron: Agrifirm Exlan

Bij deze toelichtende tekst hoort een tekening. Deze tekening met tekeningnummer 1657.3 is op schaal (schaal 1 : 1.000).

2 Provinciaal beleid

De provincie Overijssel stuurt met de provinciale Omgevingsvisie op ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Naast het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit wenst men bescherming van de bestaande kwaliteiten zonder verlies van dynamiek. Dat kan door nieuwe ontwikkelingen niet uit de weg te gaan, maar deze juist middels sturing een bijdrage te laten leveren aan de ruimtelijke kwaliteit.

In de Omgevingsvisie worden vier lagen onderscheiden, zie onderstaande afbeelding uit de Omgevingsvisie:

De lagen zijn altijd met elkaar verbonden.

1. De natuurlijke laag: hoogveengebieden (in cultuur gebracht).

De natuurlijke laag is de laag van de bodem, het reliëf, het watersysteem en de natuur die zich hier van nature op vestigt. Het is het resultaat van de wisselwerking tussen abiotische en biotische processen. Het gebiedstype wat in de natuurlijke laag onderscheiden wordt en hier van toepassing is is: "Hoogveengebieden en hoogveenrestanten". Hoogveengebieden zijn gebieden waar door specifieke bodemkundige en hydrologische omstandigheden veenmoerassen ontstonden. De veenmossen zorgden door hun sponsachtige karakter voor de ontwikkeling van hoogveen. De grootste delen van het hoogveen zijn afgegraven en als turfblokken verstookt.

2. De laag van het agrarisch cultuurlandschap: veenkoloniaal landschap

Deze laag is het resultaat van de wisselwerking tussen verschillen in de natuurlijke ondergrond en het in cultuur brengen. Vanouds kennen de nederzettingen een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap, zoals duidelijk blijkt uit het "veenkoloniaal landschap", waarin de locatie gelegen is. Door grootschalige ontginningen van de hoogveengebieden, waarbij een ontwateringsstelsel van kanalen en wijken zijn aangelegd, wordt het veenkoloniaal landschap gekenmerkt door:

- Grootschaligheid
- Openheid
- Rationele en lineaire verkavelingsstructuur en wegenstructuur.

3. Stedelijke laag: verspreide bebouwing

De laag van de verstedelijking en infrastructuur is hier minder relevant.

4. De laag van de beleving.

In de laag van de beleving komen de natuurlijke, functionele en sociale processen bij elkaar. Het is de laag van de beleefbaarheid en de waardering van de omgeving.

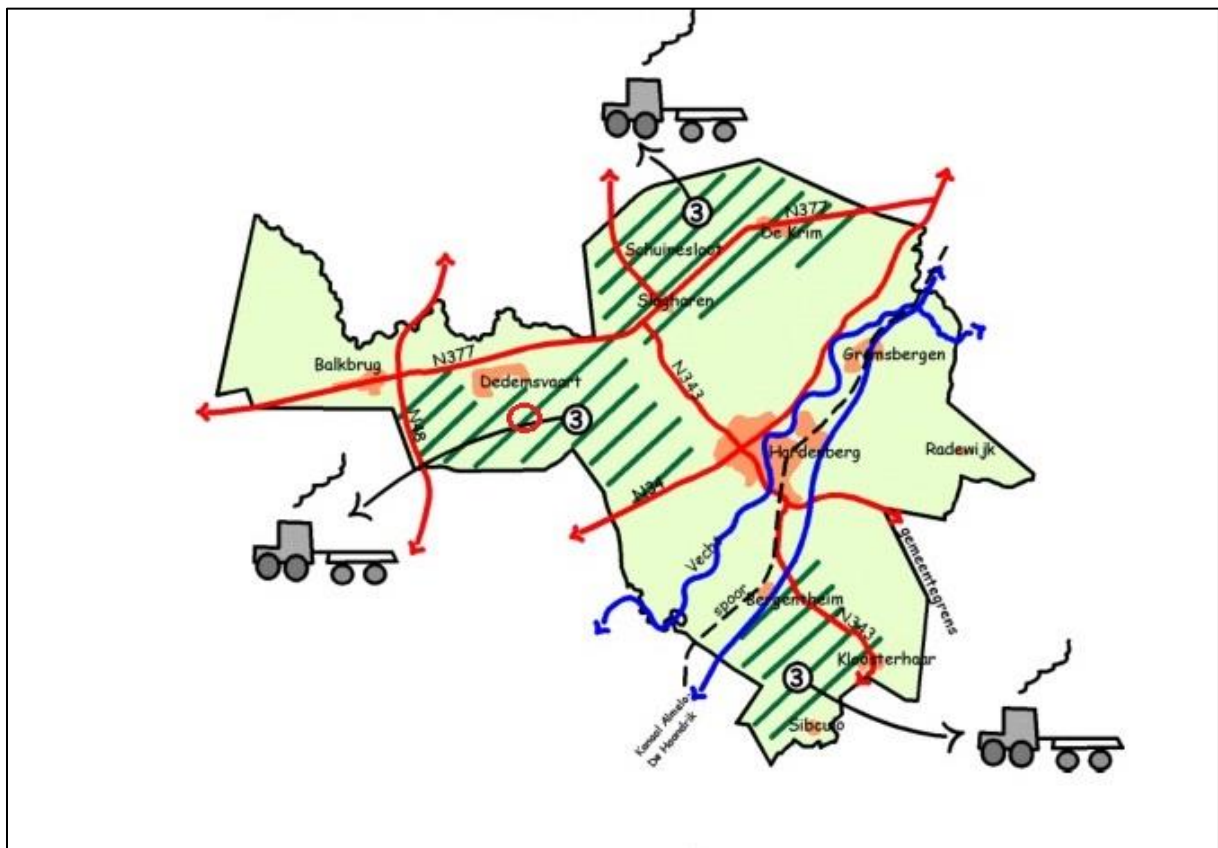
De op de locatie Otterswijk 5b Dedemsvaart van toepassing zijnde ontwikkelperspectief is: de schoonheid van de moderne landbouw

3 Gemeentelijk beleid: Visienota Gemeente Hardenberg

In 2006 is de Visienota Buitengebied Gemeente Hardenberg vastgesteld. Ook de Gemeente Hardenberg zet in op het behoud van de kwaliteit van de groene ruimte.

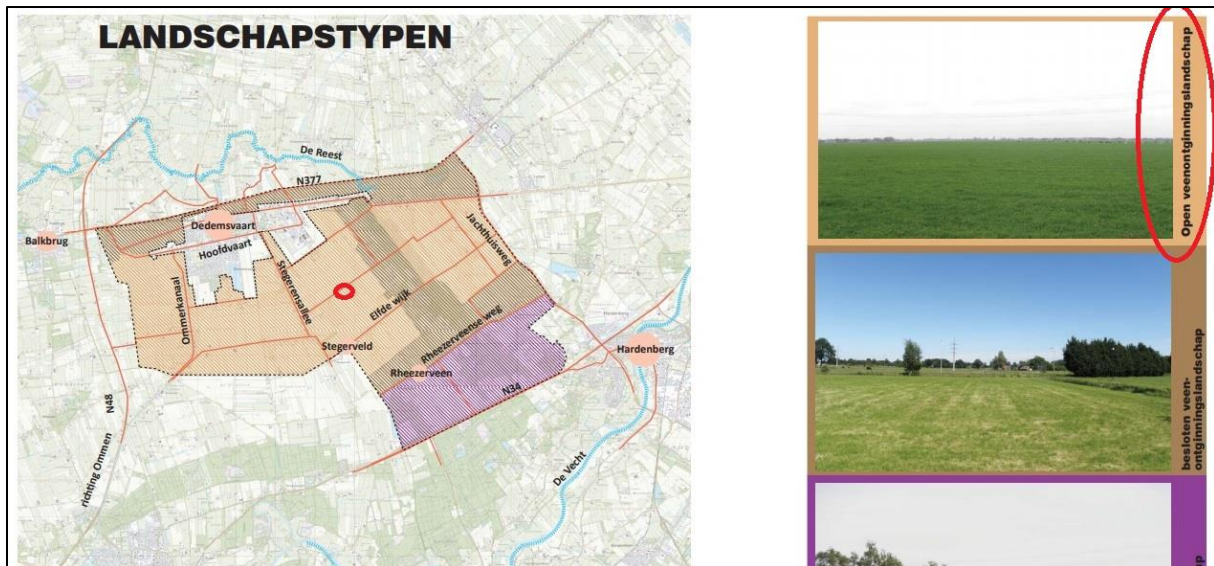
Er zijn LandschapsIdentiteitsKaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. Zij dienen onder andere als toetsingskader.

Otterswijk 5b ligt in deelgebied 3: "Dedemsvaart-Zuid, Colenbranderbos, Slagharen-Oost/West, De Kim, Bergentheim-Zuid".

Afbeelding: Visienota, de locatie ligt in de rode cirkel.

Het veenontginningslandschap wordt in het LIK verder onder verdeeld in een open- en een besloten veenontginningslandschap.

Afbeelding: Landschapstypen (LIK), de locatie ligt in de rode cirkel.

Het open verveningsgebied heeft overwegend een noord-zuid gerichte verkavelingsrichting. Bepantingen ontbreken veelal, waardoor achter de boerderijen door mooie vergezichten te zien zijn. Bepanting komt voor langs enkele ontsluitingswegen. De wegen zijn lang en recht. De landbouw krijgt ruimte om zich te ontwikkelen.

De specifieke landschapskenmerken:

- openheid / regelmatigheid
- vlakke ligging
- openstreckende strokenverkaveling
- herkenbare wijkenstructuur
- bebouwing langs ontginningsassen
- rechthoekige erven

Huidige functies:

- landbouw
- Colenbranderbos: ecologische verbindingszone

Toekomst:

Algemeen: ontwikkelingsrichting "landbouwontwikkelingsgebied".

Functie: functie landbouw.

Op de website mijnlandschapid.nl is in een moderne, gebruiksvriendelijke presentatie het gemeentelijk beleid weergegeven. Het biedt als achtergrondinformatie:

- LIK Dedemsvaart-Zuid, Rheezerveen, Heemserveen
- LIK Achtergronddocument
- Ontwikkelingsvisie Dedemsvaart-Zuid, Rheezerveen, Heemserveen.

In het achtergronddocument wordt het ontstaan van de veencomplexen binnen de Gemeente Hardenberg uitgelegd. Ten behoeve van de ontginning zijn talrijke kanalen en vaarten gegraven. Er ontstonden lintbebouwingen langs de ontginningsassen. Dedemsvaart is een typisch kanaaldorp. De meeste sloten en wijken zijn gedempt. De wijken, sloten, vaarten en kanalen zijn nog steeds de kenmerkende landschappelijke structuurdragers. Zo heeft de afstand tussen de wijken de kavelgrootte bepaald. Na de demping zijn grotere kavels ontstaan en is de wijkenstructuur minder herkenbaar geworden. Het veenontginningslandschap ten zuiden van Dedemsvaart is open. Door het

Legenda

- Begrenzing projectgebied
- Kern
- Wegen
- Spoorweg
- De Vecht
- Vaart/ kanaal
- Grotere kernen
- Kavelstructuur

The map shows the 'De Vecht' area in Lelystad, with the project boundary and core area highlighted. Key features include the 'De Vecht' canal, the 'De Vecht' road, and the 'De Vecht' station. The map also shows the 'De Vecht' area's proximity to the 'De Vecht' station and the 'De Vecht' road. The map is labeled with 'Lelystad' and 'Hardenberg'.

In een matrix zijn de sterke en zwakke kanten en de kansen en bedreigingen per deelgebied opgesomd.

Sterk	
Verkaveling	<ul style="list-style-type: none"> - goed zichtbare rationele lange strokenverkaveling vanaf de ontginningsassen - wijkenstructuur
Beplantingspatronen	wegbeplanting langs oude ontsluitingswegen
Erven	<ul style="list-style-type: none"> - rechthoekige erven met kopgevel naar de weg - erven aan wegen
Massa/ruimte en relief	<ul style="list-style-type: none"> - openheid - grootschalig agrarisch gebied - waardevolle doorzichten
Licht/donkerte	relatief donker
Grondgebruik/functie en activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - agrarisch grondgebruik / hoofdfunctie landbouw - diversiteit aan functies

Zwak	
Verkaveling	veel wijken zijn verdwenen of niet meer beleefbaar (sinds de ruilverkaveling)
Beplantingspatronen	weinig bos/recreatief uitloopgebied Dedemsvaart-Zuid
Erven	enkele erven zijn niet landschappelijk ingepast
Grondgebruik/functie en activiteit	weinig extensieve recreatiemogelijkheden
Natuur	lage biodiversiteit

Kansen	
Verkaveling	verbeteren herkenbaarheid wijkenstructuur
Erven	<ul style="list-style-type: none"> - hergebruik VAB - verbeteren landschappelijke inpassing
Grondgebruik/functie en activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - ruimte voor schaalvergroting - ruimte voor nieuwe agrarische bedrijven (plaatselijk)
Natuur	wijkenstructuur is aanknopingspunt voor verhoging biodiversiteit

Bedreigingen	
Verkaveling	afname sloten- en wijkenstructuur

4 Landschappelijke Inpassing locatie Otterswijk 5b Dedemsvaart

4.1 Huidige situatie

De bedrijfsgebouwen liggen op een blokvormig erf, waar geen beplantingen aanwezig zijn. Het voldoet daarmee aan de kenmerken van het open veenontginningslandschap. Er is veel erfverharding en het front van het bedrijf is opvallend, gezien vanaf de weg. Een sierstrook met daarin drie zuilvormige haagbeuken zijn ter onderbreking van de gevel in de erfverharding geplaatst. De drie haagbeuken mogen tot maximale hoogte (15 meter) uitgroeien. Vanaf de weg is er goed zicht op het achterliggende landschap. Er zijn hier in de omgeving slechts weinig beplantingen aanwezig. Dichtstbijzijnde opgaande beplantingsstrook is de erfbeplanting rondom Otterswijk 7.

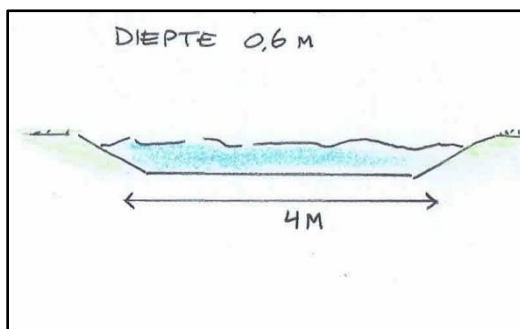
4.2 Toekomstige situatie: gemaakte keuzes Landschappelijke Inpassing

Het Ruimtelijk Kwaliteitsplan volgt de huidige kwaliteiten en omgevingskenmerken:

- De wijkenstructuur blijft behouden. Alle nabijgelegen wijken, waaronder de wijk direct grenzend aan het erf zijn aangemerkt als waardevolle en karakteristieke wijken. Alle wijken worden behouden.
- Aansluiten op de huidige landschapsstructuur. Zicht naar het omringende landschap moet mogelijk blijven. Dit wordt bereikt door de situering van de nieuwe loods, zodanig dat een compact erf ontstaat.
- De nieuwe loods vindt aansluiting bij de andere loodsen want deze nieuwbouw wordt op dezelfde manier gesitueerd, namelijk parallel aan de wijken. Door de parallelle ligging aan de twee wijken wordt de verkavelingsstructuur gevolgd.
- Rekening houden met het open en grootschalige en rationele karakter van het landschap.

De doorvertaling naar het plan gebeurt door middel van de volgende concrete landschappelijke maatregelen:

1 Om recht te doen aan de wijkenstructuur mag de nieuw te graven afwateringsvoorziening niet dezelfde profilering krijgen als de wijken. Er wordt daarom ten behoeve van de eigen opvangvoorziening gekozen voor een wadi, zie onderstaande dwarsdoorsnede.

Onderstaande foto toont de karakteristieke wijk. De wijk is smaller en heeft steilere oeverhellingen. De wijk wordt niet aangetast door de plannen. De nieuw te bouwen loods en mestsilo vindt qua situering aansluiting bij de structuur van de wijk. Hetzelfde geldt voor de eikenrij. Deze staat ook parallel aan de wijk.

Foto: zuidwestelijke grens met waardevolle karakteristieke wijk.

2 In het open veenontginningenlandschap mogen agrarische bedrijven gezien worden. De aan te brengen beplantingen dienen strak en robuust te zijn, overeenkomstig het kenmerkende rationele karakter. Er wordt gebruik gemaakt van een transparante bomenrij (Eik) aan de kant van het erf waar de uitbreiding zal plaatsvinden.

De transparante bomenrij past het bedrijf in in het landschap zonder het te verstoppen. De transparante boomrij staat net als de loods parallel aan de wijkenstructuur en volgt daarmee het kenmerkende rationele verkavelingspatroon.

4.3 Landschappelijke Inpassing

Er komt een rij eiken van 12 stuks eik, maat 12-14. De plantafstand is hart-op-hart tien meter, zodat het transparante beeld bereikt wordt. De bomenrij komt aan de nog te realiseren wadi.

De zuidelijke karakteristieke wijk krijgt een herprofilering, zodanig dat een strakke wijk ontstaat. Hiertoe is het nodig (richting de weg) tot maximaal ongeveer dertig centimeter te verbreden, zie onderstaande luchtfoto.

Beplantingsplan:

Bomen: 12 stuks Eik (*Quercus robur*), maat 12-14.

Onderhoud:

De bomen mogen tot de maximale hoogte uitgroeien (20 meter). In de jeugdfase regelmatig opkronen en vormsnoei toepassen.